

Lasītprieks iedvesmo mazus un lielus lasītājus

Inga Kaļva-Miņina

21. martā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) notika lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2025" svinīgais noslēguma pasākums – Lielie lasīšanas svētki. Tajos pulcējās bērni no visas Latvijas un grāmatu autori, tulkotāji, ilustratori un izdevēji, lai kopā atskatītos uz pērn izlasītajām grāmatām un noteiktu vismīļākās grāmatas katrā vecuma grupā.

Lasīšanas maratonā pērn iesaistījās 912 bibliotēkas. No 2012. gada LNB īsteno Lasīšanas vēstnešu kustību. Bibliotekāri nosauc visčaklākos palīgus, kuri aktīvi iesaistās, lai bērni un jaunieši vairāk lasītu un vietējā kopiena iesaistītos lasīšanas veicināšanas aktivitātēs. Šogad Lasīšanas vēstnešu pulks bija kuplāks, nekā citus gadus, un Atzinības rakstus un grāmatas no izdevniecībām saņēma:

* no Latgales – Aija Kuzminska (Kaunatas pagasta bibliotēka), Anita Grineviča (Krāslavas novada bibliotēka), Inese Pujate (Tilžas bibliotēka) un Kristīne Stafecka (Rēzeknes 2. bibliotēka);

* no Rīgas/ Pierīgas – Anita Terehova, Liene Čelnova un Sigita Sakoviča;

* no Kurzemes – Olīta Silava;

* no Vidzemes – Daiga Andersone, Diāna Felkere, Līvija Karro un Maija Balode;

* no Zemgales – Anita Čerpinska, kā arī Ilona Ozoliņa-Čiu, kura ir Lasīšanas vēstnese Nūdžersijas Latviešu skolā.

* * *

Kristīne Stafecka – Lasīšanas vēstnese Latgales reģionā

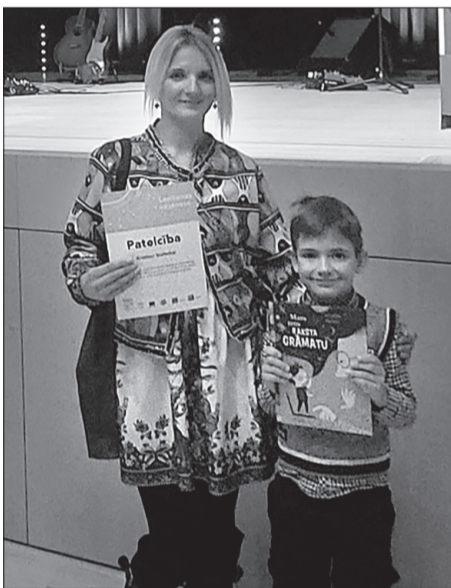

Foto no Kristīnes Stafeckas arhīva

Lielie lasīšanas svētki Latvijas Nacionālajā bibliotēkā Kristīnei un dēlam Akselam bija priecīgs notikums

Šoreiz iepazīstināsim ar Lasīšanas vēstnesi KRISTĪNI STAFECKU, kura kopā ar dēlu dzīvo Rēzeknes novada Jaunvilnos. Ikdienā bieži dodas uz Rēzekni, kur viesojas Rēzeknes 2. bibliotēkā, jo abi ar dēlu ļoti mīl lasīt grāmatas. Pagājušajā gadā čaklāko lasītāju apbalvošanas pasākumā «LASI» Stafecku ģimene saņēma balvu nominācijā «Ģimene bibliotēkā». Māte ar dēlu gada laikā bija izlasījuši 67 grāmatas. Kristīne ir lielisks piemērs citām ģimenēm, parādot, ka, ja vecāki lasa grāmatas un savā lasītpriekā dalās ar bērniem, tad arī jaunā paaudze iemīlēs grāmatu pasauli.

Pastāsti, kā tavā dzīvē ienāca grāmatu lasīšana.

– Izaugu laukos, kur pavadīju dzīves skaistākos gadus, šeit iemācījos mīlēt dabu un dzīvniekus. Pirmo reizi grāmatas iepazīnu, ciemojoties pie vecmamma, un lasīt iemācījos tikai skolā, kad man bija septiņi gadi, diemžēl iepriekš lasīt nemācēju.

Pirmā grāmata, ar kuru mūs iepazīstināja vecmamma, bija lūgšanu grāmata. Mana skolotāja un mana pirmā grāmata bija ābece – skaistās, krāsainās bildītes, pirmie burti, alfabēts mani mudināja lasīt. Diemžēl mana pirmā pieredze pirmajos skolas gados nebija pārāk pozitīva, lasīju ar asarām acīs, kad skolotāja kļiedza uz mani un pārmeta, ka nelasu, bet es jau biju iemācījusies lasīt pie sevis, galvā. Diemžēl skolotāja neticēja,

ka protu lasīt, es biju sāpināta jau ļoti agri, un tas manī radīja vēl lielāku spītu lasīt un daudz lasīt. Jā, ābece man atvēra plašos grāmatu pasaules vārtus.

Kā patika apbalvošanas pasākums Rīgā?

– Saņemot šo titulu, uzdevu sev jautājumu – vai patiešām esmu to pelnījusi? Visu, ko daru Rēzeknes pilsētas 2. bibliotēkā, es daru no sirds, jo patīk radoši izausties. Paldies Rēzeknes 2. bibliotēkas vadītājai Intai Anspokai, bibliotekārem Intai Sondorei un Nadīnai Jefimovai, kuras darbojas ar mani kopā, vadot ģimeņu sestdienas.

Paldies arī Rēzeknes Bērnu bibliotēkas bibliotekārei Meldrai Gailānei, kura iepriekš arī ir ieguvusi Lasīšanas vēstneses titulu, par atbalstu, dodoties uz Latvijas Nacionālo bibliotēku.

Runājot par pasākumu, priecājāties, ka mums ar Akselu tika atvēlēta otrā rinda, kur mums priekšā sēdēja Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas titulēto grāmatu autori, pasākuma organizatori, vadītāji, grāmatu izdevēji, tulkotāji un kultūras ministre. Tas bija liels pagodinājums. Ļoti patika Māra Grigaļa pasākuma vadīšanas stils un aktivitāte, bērniem bija ļoti interesanti, viņš spēja noturēt šo aizrautību visa pasākuma laikā. Paldies arī Rīgas cirkam par izklaidi un grupai «Idille» par koncertu.

Kādās aktivitātēs esi iesaistījies un palīdzī Rēzeknes 2. bibliotēkā?

– Ikdienā dzīvojam Jaunvilnos, bet ik pa laikam dodamies ciemoties pie brāļa, kurš dzīvo Rēzeknē. Iešana uz bibliotēku mums bija kā mazie svētki, atpūta no ikdienas darbiem, atpūta no viedierīcēm un televizora. Pagājušajā gada pavasarī, ieklausoties, kā lasu grāmatu, sapratu, ka šīs grāmatas aizrautu arī citus. Mana iedvesma šiem pasākumiem bija pasaku grāmata par princesēm. Tad nu ar šo ideju devos pie bibliotēkas vadītājas Intas. Pēc mēneša tika izveidots pasākuma plāns, afiša un sagaidīta mana pirmā sestdiena ar Rēzeknes pilsētas bērniem un ģimenēm.

Pagājušajā gadā piedalījies vairāku pasākumu organizēšanā. Ģimenes sestdienā «Lasām kopā», kuras tēma bija «Princeses», kopā lasījām pasaku par Pelnrušķīti un radoši darbojāmies. Uz pasākumu meitenes ieradās savās skaistākajās princesu kleitās, Aksels bija princis un krustmeita – Pelnrušķīte, kura bija pazaudējusi savu skaisto kurpīti. Pasakas ainas tika izspēlētas kā teātra izrāde. Maijā notika Māmiņdienas dzejas lasījums un radošā darbnīca, jūnijā organizējām radošo Līgo dienas darbnīcu. Oktobrī piedalījies Intas Sondores lasītāju

Foto no LNB arhīva

Pasākumā tika godinātas arī Lasīšanas vēstneses, un Latgales reģionā tās ir (no kreisās): Kristīne Stafecka (trešā), Inese Pujate (piektā), Anita Grineviča (septītā) un Aija Kuzminska (trešā no labās)

klubu «Grāmatu draugu pietura» pasākumā, kura laikā tika atzīmēta arī bibliotēkas 60 gadu jubileja. Decembrī lasītāju klubū «Grāmatu draugu pietura» dalībniekus iepazīstinājām ar savām ģimenes svētku tradīcijām un salīdzinājām dažādu kultūru ierāžas.

Šogad februārī lasītāju klubū pasākumā runājām par interesantākajiem un sirdij tuvākajiem romāniem, savukārt ģimenes sestdienā piedalījāmies pasākumā «Reiz bija...» – pasaku dienā bērniem, kuras laikā iepazīnām pasaku par vecīša cimdiņu, radoši darbojāmies, kopā ar dēlu un citiem bērniem izspēlējām šo pasaku kā izrādi.

Paralēli ar dēlu piedalījāmies lasīšanas veicināšanas programmā «Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2025». Lasījām ne tikai sava vecumposma, bet arī citās vecuma grupās iekļautās grāmatas.

Tu grāmatas lasi kopā ar dēlu. Pastāsti par viņu vairāk.

– Mans dēls Aksels Stefans ir lielākais motivators, kurš mani mudina lasīt. Man, sešus gadus mācoties internātskolā, bibliotēka bija mīļākā vieta, kuru apmeklēju pēc skolas, un grāmatas bija mani labākie draugi, tā bija pasaule, kura man atvēra plašus un ļāva izrauties no internāta dzīves. Pusaudžu laikā man patika grāmatu sērija «Kas? Kur? Kad?», kas bija par zinātni. Tajā laikā man gribējās zināt visu un būt pašai gudrākajai. Tāda pusaudzes ambīcija, bet tā mani mudināja mācīties, mudināja lasīt un izzināt pasauli.

Kad biju stāvoklī, mācījos Bulduru dārzkopības vidusskolā. Akselam augot, vēlējos viņam parādīt savu pasauli, to, kas man interesē, kas mani aizrauj, kas man patīk, un daļa no šīs aizraušāns ir bibliotēka un grāmatas. Akselam augot lielākam, viņam pašam sāka interesēt grāmatas, un bibliotēka bija tā vide, kur viņš spējis izausties radoši un socializēties ar citiem bērniem. Ikdienā Jaunvilnos mums nav televizora, bet ir grāmatas.

Aksels Stefans ir sešus gadus vecs puika, viņš apmeklē Viļānu pirmsskolas izglītības iestādi «Biūte», mācās «Saulītes» grupiņā. Te paldies varam teikt «Saulītes» grupiņas audzinātājam, it īpaši Daigai Golubcovai, kura ir latviešu valodas un lasītprasmi un lasītintereses veicinātāja. Grupiņā «Saulīte» ir izveidota īpaša bērnu mazā bibliotēka, tāds kā grāmatu apmaiņas punkts – bērni nes no mājām savas mīļākās grāmatas, lai tās var izlasīt citi bērni.

Kādu dienu Aksels atstiepa no dārziņa 2 kg smagu grāmatu, jāpiebilst, ka bērniem tiek dotas līdzī somiņas, kurās ielikt savas mīļākās grāmatas. Šī bija Kristelas Foglas grāmata «Laumiņu pasakas», katru vakaru Aksels lūdz lasīt pasakas no šīs burvīgās grāmatas, kas ir interesanta gan meitenēm un puikām, gan arī pieaugušajiem.

Kuras ir jūsu mīļākās grāmatas?

– Ikdienā vairāk lasu bērnu grāmatas, tas ir laiks tieši pirms gulētiešanas, kuru veltu dēlam. Rītus sāku ar Engēļu skolas vadītājas un autore Maijas Kadiķes grāmatām «Sievietes svētība», «Pārcēlājs», «Es atkal sākos», «Pamošanās». Maijas Kadiķes grāmatas ir par Dievu, mīlestību, dzīvi un Gaismas pasauli. Pa retam lasu arī psiholoģiju, interesē Robina Šarmas grāmatas. Gan Akselu, gan mani aizrauj enciklopēdijas par dabu un dzīvniekiem. Grāmatas cenšos iegādāties grāmatnīcās vai portālā andelemandele.lv, bet bērnu grāmatas izvēlamies Rēzeknes pilsētas 2. bibliotēkā.

Pēdējā grāmata, kuru izlasīju, bija par beznosacījuma mīlestību – Melisas Dakostas grāmata «Visa debesu zilgme». Tā patiešām bija lasīšanas vērtīga grāmata, notikumi manī vēl ilgu laiku dzīvoja, grāmatu lasīju gan ar asarām acīs, gan ar smaidu sejā un prieku sirdī. Īsts piedzīvojums, kuram dzīvot līdzī.

Akselam mīļākās grāmatas ir no Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas kolekcijas – Ineses Zanderes un Anetes Meleces grāmata «Ceļotājs čemodāns», tāpat mums abiem patika Daces Krēslīņas grāmata «Kas par smaku?». Šī grāmata līdz pat pašam beigām bija aizraujoša un interesanta. Grāmatas saturs atklāja izzudušās sugas un to īpatnības, šī grāmata bija ne tikai interesanta, bet arī izglītojoša lasāmviela.

Kā steidzīgajā ikdienā atrast laiku lasītpriekam?

– Dienā noteikti ir jāatrod kāda stunda, ko veltīt lasīšanai. Vecākiem iesaku lasīt priekšā saviem bērniem jau no mazotnes un mazāk pavadīt laiku viedierīcēs. Katrā bērnam ir interese par grāmatām, tikai vajag kādu, kurš spējis atklāt šo stādziņu mazajā lasītājā.

Paldies katram, kurš mums deva iespēju būt daļai no bibliotēkas pasaules, paldies par nominācijām, paldies grāmatu autoriem un izdevējiem par tik lieliskām grāmatām, kurās var izdzīvot aizraujošākos dzīves posmus gan mazi, gan lieli lasītāji. ▀

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». Par projekta raksta «Lasītprieks iedvesmo mazus un lielus lasītājus» saturu atbild SIA «Vietēja».

MAF
Mediju atbalsta fonds